

“POPÜLİST POLİTİKALAR”

Aydınlık Dergisi, 16 Kasım 1997

Yıldırım Koç

Son zamanlarda sermaye çevrelerinin sık sık gündeme getirdiği bir talep, “popülist politikalar”ın uygulanmamasıdır. Bazı politikacılar da, ya bu sözlerin ne anlama geldiğini yeterince kavramadıklarından, ya da çok iyi kavradıklarından, bu sözleri kullanmaktadır.

“Popülist politika”yı iki türlü anlayabilirsiniz.

Bir talep özünde haklı değildir. Ancak politikacılar, oy alabilmek amacıyla, bu talebi kabul ederler. Örneğin, kamu kesiminde belirli işyerlerine siyasi parti yandaşlarının alınması, bu kişilerin çalışmadan ve hatta işyerine bile gitmeden aylık almaları, yanlış, haksız, adaletsiz bir uygulamadır. Eğer bir politikacı, oy alabilmek amacıyla bu tür uygulamalara başvurursa, “popülist politika” deyip eleştirebilirsiniz.

Ancak son zamanlarda sık sık ele alınan uygulamalar bu nitelikte değildir.

Emekçi sınıf ve tabakalar, siyasal alandaki güçlerini etkili bir biçimde kullanamamaktadır. Ancak yine de bir siyasal güç vardır. Bu güç, dört yada beş yılda bir seçim sandıklarına yansımaktadır. Emekçi sınıf ve tabakalar içinde işçi sınıfı dışındakiler ortak bir sınıf tavrı geliştirebilmiş değildir. İşçi sınıfının geliştirdiği ortak tavır da henüz son derece yetersizdir. Tüm bu eksiklik ve yetersizliklere karşın, özellikle işçi sınıfı dışındaki emekçi sınıf ve tabakaların mevcut uygulamalara ilişkin tepkilerini gösterdikleri tek yer, seçim sandığıdır. Özellikle esnaf-sanatkar ve köylülük için durum budur. Ekonomik koşulları ne kadar kötüleşirse kötüleşsin, esnaf-sanatkarın ve köylülüğün yaygın eylemlerine bugüne kadar çok sık tanık olmadık. Yapılan çok az sayıdaki eylem de kesimsel ve yerel kaldı.

Hükümet, emekçi sınıf ve tabakaların birçok haklı talebini “popülist politika uygulamayacağız” diyerek reddetmeye başladı.

Peki, hükümeti uyguladığı politika nedir?

IMF politikasıdır.

IMF, Türkiye’de uygulanan “popülist politikalar”dan şikayetçidir. Özellikle Özal sonrasında uygulanmak zorunda kalınan “popülist politikalar” nedeniyle işçi ücretleri, uluslararası tekellerin sermayenin istediği düzeyin üstüne çıkmış, kırsal kesimdeki mülksüzleşme süreci yavaşlamıştır.

Uluslararası tekellerin sermaye, emekçi sınıf ve tabakaların siyasal alandaki son derece sınırlı etkinliğinin bile azaltılmasından yanadır. IMF’nin Türkiye’ye dayattığı taleplerin başında kamu açıklarının kapatılması gelmektedir. Kamu açıklarının kapatılmasında ise, borç faizlerinin payının düşürülmesinden çok, personel harcamaları ön plana çıkarılmaktadır.

Personel harcamalarının konsolide bütçe içindeki payı 1984-1988 döneminde yüzde 23,6 ve 1989-1993 döneminde yüzde 37,5 iken, 1997 yılında yüzde 25,3 olmuştur ve hazırlanan 1998 bütçe tasarısında yüzde 23,8’e düşürülmektedir.

Faizin payı ise, 1975-1980 döneminde yüzde 2,7 ve 1981-1983 döneminde yüzde 6,2 iken, 1984-1988 döneminde yüzde 16,4 ve 1994-1995 döneminde yüzde 33,4 olmuştur. 1998 yılında ise yüzde 40,1 olması beklenmektedir.

Kamu kesiminde personel harcamalarının düşürülmesi için, hem çeşitli yollarla işçi ve memur sayısı azaltılmakta, hem de bunların gerçek ücretleri azaltılmaktadır. Böylece, kapitalizmin büyüme döneminin “sosyal(leştirilmiş) kapitalizmi”nden vahşi kapitalizme geri dönülürken, bu sürece direnen son mevzilerden biri daha düşürülmüş olacak, kamu kesiminde birçok açıdan diğer emekçi sınıf ve tabakalara örnek olan hak ve özgürlükler budanacaktır.

Bu süreçte emekçi sınıf ve tabakaların haklı ve meşru talepleri ise, “popülist politikalar” sözcükleriyle küçümsenecek, dışlanmaya çalışılacaktır.

Bu tuzağa düşmemek gerekir.

Emekçi sınıf ve tabakaların özellikle örgütlü mücadele alışkanlığı olmayanlarının elindeki tek silah, seçim sandığıdır. Bu sandık kullanılarak belirli haklar alınabilmiş, tepki gösterilebilmiştir. Çözüm, örgütlü mücadeleden geçmektedir. Ancak bunu sağlayamayan emekçi sınıf ve tabakalar, sandık silahını mümkün olduğunca etkili bir biçimde kullanmalıdır. Bunu yapmak isteyenleri, “popülist politika peşinde” olarak suçlayanlara verilecek tek bir yanıt vardır. Bunlar yapılmasın da, IMF politikaları mı uygulansın?